

*God
jul!*

Nr. 6 - 2024   Utgave nr. 378   November 2024 - Januar 2025   52. årgang

www.varteig.menighetsblad.net

Organ for Den norske Kirke,
Varteig sokn.
Utgitt av Varteig menighetsråd.

Utgave nr 378.

Redigert av
Ketil Strebøl

Adresse:
Varteig Menighetsblad
Apolloveien 39
1734 Hafslundsøy

E-post:
varteig@menighetsblad.net

Menighetsbladet på internett:
www.varteig.menighetsblad.net
Der kan du lese den siste og samtlige tidligere utgaver av menighetsbladet i PDF-format

Kommende utgivelser:
(Med forbehold om endringer.)

Neste nummer av Varteig Menighetsblad, nr. -2025 er planlagt i uke 4, i slutten av januar. Frist for å levere stoff blir 7. januar.

Nr. 2-2025 er planlagt i uke 13, i slutten av mars. Frist for å levere stoff blir 11. mars.

Nr. 3-2025 er planlagt i uke 21, i slutten av mai. Frist for å levere stoff blir 6. mai.

Nr. 4-2025 er planlagt i uke 34, i slutten av august. Frist for å levere stoff blir 5. august.

Nr. 5-2025 er planlagt i uke 41, i begynnelsen av oktober. Frist for å levere stoff blir 23. september.

Nr. 6-2025 er planlagt i uke 47, i midten av november. Frist for å levere stoff blir 4. november.

Opplag: 2.350

Trykk:
Aksell.

Kontonr.: 1020.29.91624

Juleevangeliet

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskriveres i manntall. Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by. Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem. Det var noen gjeterere der i nærheten som var ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin. Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel. Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.» Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang:

«Ære være Gud i det høyeste,

og fred på jorden blant mennesker Gud har glede i!»

Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gjeterne til hverandre: «La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort for oss.» Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben. Da de fikk se ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet. Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte. Men Maria tok vare på alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte. Gjeterne dro tilbake. De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det var sagt dem.

Luk 2.1-20

Himmel på jord, du er ikke alene

Av biskop Kari Mangrud Alvsvåg

Det sies at julen virker som et forstørrelsesglass på livet. Det som er vondt, blir enda verre. Det som er godt, blir enda bedre. Kanskje stemmer det? Sorgene, tapene, lengslene blir forsterket. Det mangler en rundt bordet. Og dere tenker knapt lenger på det til vanlig, når alt bare skjer i raskt tempo. Men når julen er her, skal familien samles til julebord og julefest. Og da blir det så tydelig. Det skulle vært flere her i rommet.

Eller det tikker inn en melding på telefonen fra en du lenge har håpet å høre fra. En juletre-emoji, et «god jul» og «jeg kommer gjerne andre juledag». Det blir en ekstra stor glede siden det er jul. At hun kunne finne tid til deg midt i alt som skal skje, kjennes kanskje som et lite juleunder? Større fordi det er jul.

Vi trenger et godt forstørrelsesglass for å på øye på det kristne julebudskapet som ligger gjemt under juledekorasjoner, julegaver og julemat og julestress. I tillegg trenger vi vilje til å lete. For det som er julens gode budskap, kan virke for lite og unnselig og utdatert til å bli synlig midt i det langvarige julekaoset som har forsøkt å ta all oppmerksomhet siden midt i oktober!

Men jeg lover deg: Det er der! Hvis du leter blant alle dekorasjonene, finner du til slutt en julekrybbe. I den finner du i hvert fall Maria og Josef og Jesus-barnet. Og er du heldig, er også gjeterne, de tre vise menn og oxen og asen med. Lytter du godt til musikken på kjøpesenteret tror jeg helt sikkert du kan høre noen som synger: Himmel på jord, en nåde så stor, du ække aleine her du bor.

Da har du muligheten til å ta fram ditt indre forstørrelsesglass, vende det mot julekrybben og la ordene og musikken minne deg om verdens mest kjente julefortelling. Den som forteller oss at midt i verdens mørke, der fødtes Jesus, Guds sønn, i en

stall. Maria var hans mor. Og Josef var Marias forlovede. De var ikke store i verdens øyne. Man trengte forstørrelsesglass for å se storheten i øyeblikket. De tre vise fra Østen fikk hjelp av stjernene til å forstå at nå skjer det et under. Englene visste, for de var sendt av Gud, og de sang og fortalte til gjeterne ute på marken: Ære være Gud i det høyeste og fred på jord! I dag er det født oss en frelser, han er Kristus, Herren!

Ja, julens fortelling ligger ofte stillferdig og unnselig og godt skjult mellom vakre lysslynger og fargekoordinerte borddekorasjoner, og når alt gavepapiret er revet av pakkene, og ribbe og surkål er fortært, er det enda vanskeligere og tyngre å orke litt til. Men det er da det hele kulminerer: Natten mellom julaften og første juledag. Da fødes Jesus til vår jord. Og jordens skjebne vendes. Gud bekrefter igjen sin kjærlighet til verden. Gud har ikke forlatt oss, Gud er midt iblant oss, og derfor er vi aldri alene.

Sett forstørrelsesglasset mot julekrybben, og legg øret til julefortellingen, så tror jeg du kan finne noe du lengter etter.

*Da hørte jeg englene syng om fred
Legg våpnene ned, det er jul du må finne
En fred inni hjertet et sted
Himmel på jord
En nåde så stor
Jeg ække aleine her jeg bor.*

QR-kode:
Trond Grandlund: Himmel på jord

Julen 2024

En trygg havn

UKRAINA: På flyktningssenteret til kirken Love of Christ møter vi fire måneder gamle Miran og moren Takhmina. De har vært i fangenskap og på flukt siden krigen brøt ut for snart tre år siden. Mens de eldste barna leker i portrommet utenfor, forteller Takhmina oss sin historie, med Miran ved brystet.

Da russerne kom

Russerne kom så fort at familien ikke rakk å flykte. Soldater smalt opp døra hjemme hos henne, der hun satt alene med barna. De neste ni månedene ble et mareritt, der hun bare fikk oppleve dagslys en eneste gang. Takhmina og barna ble låst inne i kjelleren, mens soldatene slo seg ned i huset. Hun og barna turte ikke gå ut. En bøtte ble toalettet til hele familien, rå poteter og innimellom noen grønnsaker var alt de fikk å spise. Lukten var forferdelig. En pensjonert nabo risikerte livet ved å levere drikkevann til familien noen ganger i uken.

Tryggheten

Ukrainske styrker klarte til slutt å ta tilbake området der de bodde. Nylig kom hun til tilfluktsrommet i Mykolaiv der Kirkens Nødhjelp, sammen med den lokale menigheten, har gjort bombe-rommet under kirken om til et trygt hjem for folk på flukt. Her finnes senger, kjøkken, dusj og aktivitetsrom for barn.

Takhmina og barna ble låst inn i kjelleren mens de russiske okkupantene tok over huset. På ni måneder så de (nesten) ikke dagslys. Nå kan hun og Miran gå ut i bakgården til kirken og få lys og trygghet. Foto: Håvard Bjelland, Kirkens Nødhjelp

En nydelig lukt av borschtsuppe siver ut fra kjøkkenet.

– For første gang på veldig lenge sover vi nå gjennom hele natten. Det er så stille og godt her, og det føles som vi har kommet til en trygg havn.

Folk i menigheten og andre frivillige hjelper flyktningene med det de trenger. Takhmina og barna har hatt besøk av en psykolog i dag tidlig, og jobber nå med å skaffe seg nødvendige papirer,

slik at de kan få sosialstøtte og komme seg videre i livet.

– Det er Guds velsignelse at vi klarte å komme oss levende hit til dette stedet, sier Takhmina.

Både i Ukraina og i Norge skal vi snart feire jul og minnes den natten Jesusbarnet ble født inn i en verden med fattigdom, forfølgelse og nød.

Nå, som da er Gud midt i lidelsen og nøden. Vi ser gang på gang at mennesker finner trøst og håp i troen på noe som er større. Større enn oss selv, større enn fortvilelsen og større enn «her og nå». Kirkens Nødhjelp samarbeider med kirker og religiøse partnere verden over. Vi har en tilleggsverdi i vårt diakonale arbeid - troen på et håp, og at alle mennesker er like mye verd. Det er vårt kall og vår oppgave å bekjempe nød og fattigdom. Sammen med kirkene i Norge redder vi liv, bygger sterke lokalsamfunn og kjemper for rettferdighet - hver dag.

I kjelleren i kirken Love of Christ, som også er et bombesikkert sted, blir lunsjen tilberedt på kjøkkenet som Kirkens Nødhjelp har bygget. Foto: Håvard Bjelland, Kirkens Nødhjelp

SLIK GIR DU ÅRETS VIKTIGSTE JULEGAVE:

- ▶ Vipps et valgfritt beløp til 2426
- ▶ Send GAVE på SMS til 2426 og gi 300 kroner.
- ▶ Gavekonto: 1594.22.87248

Julen 2024

Julefeiring i vår menighet

Det nærmer seg jul, og det merkes både i algoritmen til Spotify og i butikkhyllene. Jeg må innrømme at jeg kjøpte en pakke med kakemenn tidlig i november, selv om jeg ofte – av prinsipp – forsøker å vente. Det er fort gjort å gå litt lei, før vi i det hele tatt har kommet i gang. Her kommer programmet for julen i et kort sammendrag. Se gudstjenestelisten for tidspunkt og stedene for de ulike arrangementene!

Hver uke har vi barne- og ungdoms-klubber i Hafslundsøy kirke. Også disse skal sette fokus på julen i tiden fremover. Den 27. november skal de lage julekort, den 4. desember skal de lage julepynt, den 11. desember blir det pepperkakebaking og den 18. desember er det juleavslutning med

julegrøt. Tidspunktene for klubbene er 17.45-19.15 for 5.-7 trinn og 19.30-21.30 for 8. trinn og oppover. Onsdager i Hafslundsøy kirke.

Første advent inviterer vi til en stemningsfull gudstjeneste som tar oss med inn i julens forberedelsestid – adventstiden. Så fortsetter vi med å tenne

Julegranen ved Varteig kirke tennes tirsdag 3. desember kl. 17.30.

julegranen på utsiden av Varteig kirke tirsdagen etter. Den tredje søndagen i adventstiden har vi tradisjon for «Syng julen inn» i Varteig kirke, og det blir en gudstjeneste som befinner seg i skjæringspunktet mellom gudstjeneste og konsert. På julaften inviterer vi til gudstjenester i begge kirkene våre, hvor den første i Varteig er særlig tilrettelagt for de små. Juledag feirer vi høytidsgudstjeneste kl. 12.00 (merk tidspunktet) i Varteig kirke – da er julen på sitt høydepunkt! Første søndagen i januar er det juletreff med gang rundt juletreet i Hafslundsøy kirke, og kanskje er det en overraskelse for store og små der?

Julen er en kristen høytid som fremdeles får mye fokus i samfunnet vårt, og verden trenger kanskje julens budskap om fred mer enn noen gang. Fred i verden, og fred i våre egne liv. Det er en dag hvor mange familier samles rundt god mat og gaver. For andre er det en dag hvor det som er vondt smerter litt ekstra. Ta vare på hverandre, og kanskje er julen en fin tid for å invitere noen nye på besøk?

Trenger du noen å snakke med, så kan du ta kontakt med sokneprest Thomas Raadin Iversen på 97656767, eller Kirkens SOS som har åpen telefon døgnet rundt (22 40 00 40).

Thomas

VI SYNGER
FULA INN

EMIL ELIASSEN LØVSTAD
MONIQUE ELIASSEN
KJERKREIT-KVARTETTEN
FORSANGERGRUPPE

15. DESEMBER 2024

VARTEIG KIRKE KL 1600.
GRATIS INNGANG

HJERTELOG VELKOMMEN!

Julen 2024

Velkommen til Julekonsert i Varteig kirke

søndag 22. desember kl.18.00

4 søndag i advent holder jeg en stemningsfull julekonsert i den fine kirken vår med fantastisk band, dyktige korister og medsangere, samt fem små jenter som individuelt og sammen med meg synger julen inn.

Billettpris er kr. 250,- og kan kjøpes på letsreg.no
Velkommen!

Arr. Kulturutvalget i Varteig

Therese Aronsen

Julekonserter i Sarpsborg

Mandag 2. desember kl. 19.00,
Tune kirke:

Julekonsert ved Greåker videregående skole.

Onsdag 4. desember kl. 20.00,
Skjeberg kirke:

Mini-julekonsert med Skjeberg Ungdomskor

Lørdag 14. desember kl. 18.00,
Hafslundsøy kirke:

En akustisk jul, julekonsert med Stig Gustu Larsen.

Lørdag 14. desember kl. 18.00 og
søndag 15. desember kl. 16.00,
Skjeberg kirke:

Julekonsert med Skjeberg kirkekor.

Søndag 15. desember kl.20.00,
Sollie kirke:

Julekonsert Feast for Fools og Sara Elise Forsell

Søndag 22. desember kl. 18.00,
Varteig kirke:

Konsert med Therese Aronsen.

Følg QR-koden for mer informasjon.

GAVER SOM FORANDRER VERDEN

SYMBOLSKE GAVER:

NÆRINGSRIK MAT
Kr 120

GEIT
Kr 250

EN GOD START
Kr 300

NØDHJELPSPAKKE
Kr 400

FYSISKE GAVER:

**GEITEKOPP
GEITEPLAKAT**
Kopp kr 400
Plakat kr 600

**MATBOKS OG
DRIKKEFLASKE**
Drikkeflaske kr 400
Matboks kr 370
Samlet sett kr 750

**VANNDRÅPEN,
ARMBÅND
OG ØREDOBBER**
Armbånd kr 990
Øredobber kr 990

MAMMAHJERTET
Selv kr 1590
Gull kr 1990

Gå inn på gaversomforandrer verden.no
eller bruk QR-koden for flere gavetips

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

NATUR + MILJØ + KIRKE = GRØNN MENIGHET

Varteig Menighet er Grønn Menighet!

En grønnere jul?

Hva kan vi gjøre for å få en grønnere jul? For noen år siden lagde Grønt Utvalg i Sarpsborg en oversikt. Jeg har omarbeidet den litt, og vil dele med dere:

► **GAVEKALENDER?** I stedet for gavekalender kan vi finne på hyggelige ting sammen i adventstiden. Spar heller gavene til julaften! Aktiviteter kan være å reise på besøk til en i familien som bor alene, å bake- og pynte pepperkakehus, hugge ett lokalt juletre, lage spiselige gaver, bake lussekatter, spille brettspill, se en julefilm, lage julepynt. Husk at 24 små gaver a 10 kroner er brått 240 kroner.

► **ØNSKELISTE:** Spør etter ønskeliste fra de du skal gi gave til. Bedre å gi bort gaver som mottager ønsker seg enn noe de ikke har bruk for.

► **GAVEPOSER:** Bruk gaveposer som kan gjenbrukes,

► **INNPÅKNINGSPAPIR:** Bruk gråpapir (med eller uten farge), avis-papir eller tøystykker. På gråpapiret blir det ekstra fint om ungene tegner litt ☺. Går ungene i barnehagen så sett ett av de ferdigfargede arkene utenpå gråpapiret!

► **OPPLEVELSER:** Gi bort opplevelser! Ta for eksempel med noen på tur til Bjønnås, i lysløypa, inviter på konsert, skitur, akedag, eller badetur!

► **GI AV DIN TID:** Husk at det bare er oppfinnsomheten som setter grenser. Tenk å få ett gavekort på snømåking, strøing, barnepass, klipp av hekk eller hjemmelaget middag?

► **GI BORT NOE DU LAGER:** Spiselige gaver, enten det er for oss mennesker eller for dyr, er fine gaver. Lag for eksempel hjemmelaget fuglemat – eller gi bort en nybakt julekake!

► **BØKER:** Har du en god bok som du har lest? Gi den i gave til noen som liker å lese!

► **GJENBRUK:** Kjøp julepynt, klær og julegaver på gjenbruksbutikken eller Finn.no. På Facebook finnes det også mange lokale salgsgrupper hvor du kan få flotte ting til en rimelig pris.

► **LEDPÆRER:** Bytt ut til ledpærer der du kan. De bruker mindre strøm og varer lengre. I den mørke årstiden

bruger vi mye strøm, så det er lurt å tenke på hvilke lyspærer du skifter til.

► **BRUK TIMERER:** Enten det er på lys inne eller ute så er det fint å bruke timer. Det er jo også en fin måte å lure andre mennesker på. Da syns det ikke så godt at du ikke er hjemme! Husk det ser like rart ut om alle lys står på døgnet rundt som at det er mørkt døgnet rundt.

► **MATRESTER:** Ikke hell matrester og fett i sluk og toalett. Rør og kvernpumper kan tette seg, og i større kloakksystem så får rotter seg ett gratis herremåltid...

Kanskje er det på tide å kjøpe litt mindre porsjoner. Mange av oss kan helt klart kjøpe litt mindre.

► **JULEMAT:** Kjøp lokal julemat så langt det lar seg gjøre.

► **RESIRKULER:** Husk å sortere avfallet selv på en travel dag som julaften. Husk at gavepapir går som restavfall.

► **STEARINLYS:** Kjøp gode lys som er laget av bivoks eller som er svanemerket. Kanskje har du batteridrevne lys? Husk å sett på timeren slik at de ikke lyser hele døgnet. Slik sparer du på batteriene.

► **MATRESTER:** Frys raskt ned i mindre porsjoner. Har du tid så vei hvor mye du fryser ned. Da er det lettere å ta opp riktig mengde matrester! Husk å merk maten.

► **FYR RIKTIG:** Fyr riktig enten det er i ovn eller i peisen. Tenn opp fra toppen, ha god trekk – og ikke bruk julegavepapir! Husk også at julegavepapir er ofte belagt med ett tynt lag plastikk.

► **FYRVERKERI:** Gå/reis til ett felles sted hvor det sendes opp fyrverkeri. På den måten klarer du deg kanskje med noen fruser? Husk det er alltid noen som vil sende opp mye fyrverkeri – og da trenger ikke du gjøre det.

Adventstiden er også en tid for å rydde og levere videre. Når du finner frem juleantrekket til ungene så kan du like godt levere videre det som er for smått. Når nye ting skal inn i hjemmet vårt så er det fornuftig å ta ut noe annet.

Trenger vi alle disse gavene da... For de fleste av oss er det nok slik at det er ungene som får flest gaver. Riktig og naturlig vil de fleste av oss si. Å gi alternative julegaver er også en fin ting å gjøre. Det er mange ideelle organisasjoner som har egne nettbutikker hvor du kan bestille alternative julegaver. Det er gaver som betyr noe for flere enn de som får den.

Ett eksempel på en slik nettbutikk er <https://www.kirkensnodhjelp.no/nettbutikk/varer>

Det er Kirkens Nødhjelp sin nettbutikk. Gaver fra nettbutikken er med å gi andre mennesker en ny mulighet. Kanskje handler det om en kyllingflokk (som senere både vil gi både høner og egg), eller at du gir en do! På den måten er du med å sikre at andre får trygge sanitærforhold.

Mange organisasjoner har tilsvarende muligheter.

Det er mange som sliter med å få endene til å møtes. Har du mulighet så legg igjen noe av det du har handlet i matbutikken i den felles handlevogna som står ved utgangen. Kjøper du to pakker ekstra med surkål og tyttbærslyttøy så er det kanskje en familie som ellers ikke ville fått, som får denne jula her også. Frelsesarmeens julegrøte er fortsatt viktig, og kanskje kan du være med å kjøpe en konkret gave som ett barn har ønsket seg.

Utfordring

Tenk gjennom hva du kan gjøre for å redusere din families totale julebudsjett for 2024. Er det mindre mat (blir sikkert nok allikevel) – eller er det færre, og/eller rimeligere gaver som skal til?

Vil også utfordre alle oss som har mulighet til å legge en ekstra vare i handlekurvene som vi finner i matbutikkene. På den måten kan vi være med å gjøre jula litt enklere for noen andre. Ønsker dere alle en god adventstid, og en velsignet julehøytid når den kommer.

*Hilsen Mona
Leder i grønt utvalg*

Varteig

Gamle glimt fra Varteig og Hafslundsøy

Gustav Vigeland og Anne Marie Andersdatter fotografert på Sagdalen i 1918.
Foto: Inga Syvertsen. Eier: DigitaltMuseum.

Spor i vann

Annemarja og Gustav Vigeland

Somrene 1918 og 1919 rømte billedhoger Gustav Vigeland fra Oslo og spanskesyken og bodde på Haven ved Kultorp. Under oppholdet i Varteig tok han og samboer Inga Syvertsen turen til Sagdalen for å modellere psykisk utviklingshemmede Anne Marie Andersdatter. Vigeland ble imidlertid så grepet av Annemarjas skjebne at han hev lerkumpen på elva.

I forrige utgave av Menighetsbladet skrev vi under tema «spor i vann» om mennesker som går stille gjennom livet, uten å sette de dypeste fotavtrykkene. Anne Marie Andersdatter var nok en sann kvinne. Hun hadde behov for pleie, og var i omsorg hos Laurine Kristine Kristensdatter på Sagdalen. Eller Lærrine Sa'dærn, om du vil.

Sagdalen var en gammel husmannsplass under Kongsrud, og du kan selv i dag se hustuftene kloss i Ingaleden, på strekningen mellom Kongsrudbakkene og Hestehagen ved Gryte. Her bodde altså Lærrine og Annemarja.

Han orket det ikke

Inga Syvertsen (1883-1968) var samboer med Gustav Vigeland i 20 år. Haven hadde hun tatt over i 1917 etter sin grandonkel Erik Isaksen Kultorp. Inga var født i Oslo, men moren Ellen Johannesdatter var fra Snapop ved Vestgård. Inga hadde nær slekt både mot Kultorp og Sælid.

Tiden på Haven benyttet Vigeland både til skissetegning og modellering, og det var i den anledning han og Inga tok turen til Sagdalen. Historien er bevart takket være nedtegninger gjort av Inga:

«Da vi i 1918 besøkte Laurine, hadde Vigeland med en lerkump med tanke på en liten figur av Anne Marja, men da han fikk se hende naken, orket han det ikke! Lerkumpen kastet vi i Glomma da vi tok båten fra Furuholmen.»

Født på Sikkeland

Annemarja var 80 år da Inga Syvertsen og Gustav Vigeland besøkte henne, født 20. november i 1838. Hun kom til verden på Sikkeland, med foreldre Hellene Gundersdatter og Anders Andersen. Vi vet lite om hennes ferd i livet, men med årene kom hun i forpleining hos Laurine.

Laurine Kristine Kristensdatter var født på Sinkerud under Kullerud 4. november i 1852, men familien bodde senere blant annet både på Belsbyødegård og Dalene (Mathishytta), der Laurine hadde Anne Marie i forpleining. Senere flyttet altså de to kvinnene til Sagdalen.

før og nå

Var det noen som utnyttet legdsfolk, var ho Lærrine Sa'dærn eksempel på det stikk motsatte. Hun har et ettermæle som et hjertegodt menneske som gjorde sitt ytterste for den personen som var plassert i hennes omsorg.

Laurine hadde for øvrig ett overordnet ønske, og det var at hun skulle overleve Anne Marie slik at hun fikk se henne vel fra denne verden. Nå fikk imidlertid ikke Lærrine oppfylt sitt store ønske. Hun døde på Sagdalen 17. oktober i 1920, for øvrig av tæring (tuberkulose). .

Barnesanger

Da Laurine døde, fikk Anne Marie flytte til Tilla og Arnt Gressløs på gården Gressløs (senere omdøpt til Gressum). Her var fire barn kommet til verden, og femtemann var på vei. Totalt ble det en barneflokk på ti. Der det er hjerterom, er det imidlertid også husrom, og der fikk Annemarja sine siste to leveår. Hun døde 18. august i 1922.

Torstein Gressum (1918-2008) var enda ikke fylt fire år da Anne Marie døde. Men i en samtale med undertegnede i 2003 kunne han berette om gode minner om den gamle kvinnen. Blant annet var det stor stas blant ungene på Gressløs når Annemarja sang sine barnesanger. .

Fra stue til stall

Etter Laurines død i 1920 var det ikke bofaste på Sagdalen. Den laftede stua ble tatt ned og brukt som stall på Kongsrud. Oppmåling av de godt synlige hustuftene på Sagdalen viser at stua målte rundt 8,5 x 7 meter.

Spesielt sommerstid er det jevnlig ferdsel på Ingaleden forbi Sagdalen. Både Laurine, Anne Marie og de tidligere beboerne på plassen fortjener at turgåere ofrer slitets hverdag i forne dager noen tanker når man passerer stedet

Sagdalenens historie

Vi kan ikke forlate Sagdalen uten å fortelle litt om plassens mangslungne historie. Navnet på den gamle husmannsplassen kan gi assosiasjoner til sagbruksvirksomheten som var i Kullerudbekken og ned mot Gryteevja. Beliggenheten like opp for Kullerudbekken styrker den teorien.

Det var bosetting på plassen fra tidlig på 1700-tallet, og trolig var det tilstrekkelig forgrunnlag til at man hadde ei ku. Ellers gjaldt det å spe på inntektsgrunnlaget. Flere av oppsitterne hadde jobb i lensa. Det gjaldt blant annet Olaus Nilsen. Kona Elen Johannesdatter (1825-1910) tjente noen slanter som «kaffekoker til lænsfolk».

Datteren Helene Olavesdatter og svigersønnen Rikard Mathisen bodde også på Sagdalen i en periode, og drev rundt 1910 en liten landhandel på stedet. Senere etablerte de seg på Sundås ved Vestgård.

Øistein Bøe

Inga Syvertsen 16 år gammel, da Vigeland engasjerte henne som modell.

Foto: Emil Clausen, København.

Eier: Familien Kultorp.

Fortsatt ser man tuftene etter husmannsplassen på Sagdalen. Her var det bosetting fram til 1920. Foto: Øistein Bøe.

Haven fotografert på 1950-tallet.

Foto: Ukjent.

Eier: Varteig Historielags Fotosamling.

Før og nå

Varteig Historielag har siden 2011 hatt serien «Før og nå» i Menighetsbladet. Med få unntak har det vært artikler i hver utgave, dels fra Varteig og dels fra Hafslundsøy.

Gustav Vigeland

Gustav Vigeland (1869-1943) er mest kjent for Vigelandsanlegget i Frognerparken i Oslo. En monumental skulpturpark med over en million besøkende i året.

Vigelandsmuseet ble oppført i 1920-årene av Oslo kommune som atelier, bolig og fremtidig museum for Gustav Vigeland. Der arbeidet og levde han frem til sin død.

Vigeland var i årene 1902-1920 samboer med Inga Syvertsen, født i Oslo men med mor fra Snapop ved Vestgård.

I Varteig Historielags årstidskrift Inga for 2005 var det en artikkel om Gustav Vigeland og Inga Syvertsen.

Barnas

Fargelegg!

Tegning:
Chiara Bertelli

Finn 10 guttenavn

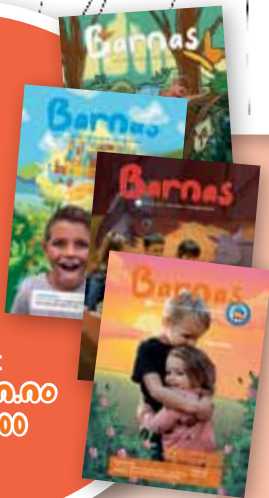
Let bortover og nedover. Finner du alle?

K	E	Y	J	E	S	U	S	J	N
A	K	S	E	L	T	S	S	O	I
E	S	P	E	N	H	A	T	H	S
R	M	O	R	T	E	N	K	A	A
L	J	Y	M	T	O	D	D	N	K
I	F	V	C	T	D	E	W	N	A
N	K	S	K	K	O	R	K	E	F
G	R	H	U	J	R	Q	A	S	M
O	U	X	J	P	J	W	P	I	E
F	D	Z	T	H	O	R	O	T	A

Gi barnebladet
Barnas til et barn
du er glad i!

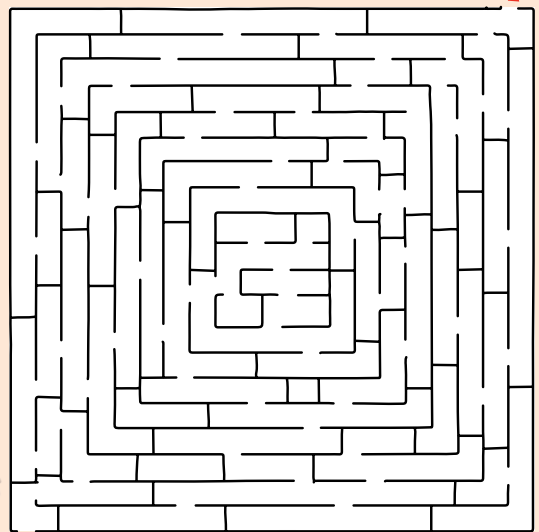
Disse oppgavene er
hentet fra bladet.

Bestill abonnement
på sondagsskolen.no
eller 22 08 71 00

Hvilken
høne har
ikke fjær?
Svar:
Marihøna

Vits

Finn fem feil

Her forteller Gabriel Maria at hun skal bli mammaen til Jesus. De to bildene er nesten helt like, men kan du finne de fem feilene på bildet til høyre?

Labyrint

Kan du hjelpe Maria å
finne veien til Elisabet?

Tegning: Chiara Bertelli

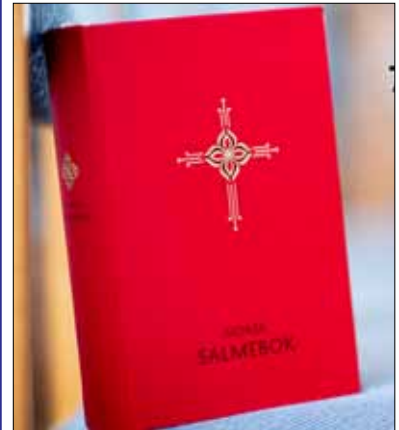

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?
Årlig besvarer vi omkring 200 000 henvendelser på telefon
og internett, likevel er det en av tre som ikke får svar.

Les mer og meld din interesse på
kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

Salmekveld i Hafslundsøy kirke

Tirsdag 7. januar kl. 19.00 samles
vi til årets første salmekveld i
Hafslundsøy kirke.

Denne kvelden synger vi enkle
korarrangement, og inviterer alle,
men spesielt tidligere- og nåværende
korsangere, uansett stemmefag, til
fellessang og trivelig lag!

Hjertelig velkommen med den
stemmen du har! Det er helt ok å
syng melodistemmen, eller bare å
lytte til den fine klangen vi prøver å
lykkes med å lage. Vel møtt!

Trenger du skyss til kirken på søndager?

Ring 95724396 (Knut Dale)
senest fredag.

Du får tilbakemelding på hvem
som kjører.

Et måltid er mer enn bare mat

For et måltid er skrøner, skryt og historier. Det er smil, blunk, stillhet og latter.
Maten på bordet er symbolet på et møtested der døra åpnes for absolutt alle,
og for bare 120 kroner setter du to nye stoler ved bordet.

Gled en som gruer seg til jul, vipps til 2101 i dag.

**Gi to
måltider
for 120,-**
vipps 2101

**Herren din Gud er hos deg,
en helt som frelser.**

**Han fryder og gleder seg over deg
og viser deg på ny sin kjærlighet.
Han jubler over deg med fryd**

Sef. 3.17

Søndagsskolen

Nå starter søndagsskolen Neaskogs- og Filadelfia opp igjen. Samlingene starter kl 10.30 og varer ca. en time. Vi samarbeider med Varteig kirke, men har våre samlinger, som er tilpasset 2 aldersgrupper, på Filadelfia Varteig. Her følger en oversikt for høstens aktiviteter:

17. november:
Søndagsskole

24. november:
Bakedag på Søndagsskolen.

Fredag 27. desember:
Juletreff kl. 17.30.

Vi gleder oss til å treffe alle kjente igjen til nye og spennende aktiviteter.

Alle er hjertelig velkommen
Jorunn, Karin, Olaug, Åge, Annar, Jenny og Torill

Trenger dere å snakke med oss, eller bli hentet, treffes vi på følgende nummer:

Jorunn mobil:	47 90 81 92
Torill mobil:	90 01 84 36
Karin mobil:	91 36 77 47
Jenny mobil:	41 23 32 82
Olaug mobil:	41 61 24 61

- normisjon
- tør tjene sammen i tro

Storsamlinger:
Tema for høsten er personer i Bibelen.

24. november kl. 17.00 på Hasle menighetssenter:
Andakt: Gunn Elisabeth Edvardsen.
2. februar kl. 17.00 på Hasle menighetssenter:

Undervisningskvelder:
13. februar kl 19:00 på Hasle menighetssenter:
Tema: «Perler for svin» -ord og uttrykk i Bibelen v/Ingrid D. Levinsen

Formiddagstreff på Betania, Ise:
Tale, sang, opplesning og beverning.
17. desember kl. 11.00: Ann-Kristin og Reidar Handelsby

Følg med på VI-Normisjon på Facebook for mer info.

- normisjon
- tør tjene sammen i tro

Mesterbygg

www.mesterbygg.no

Telefon 69 15 80 40

Din lokale blomsterbutikk

Blomster til enhver anledning.
Du finner oss på Vestby Planteskole på Hafslundøy

Kultorp Bilservice AS

AutoMester®

Fjellfoten 12 A, Hasle
Telefon 69 12 13 50
kultorp@automester.no

Kunnskap og kvalitet

BB agro

HUSDYRTEKNIKK

BB agro AS, Ingaveien 20, 1735 Varteig
Kontor: + 47 69 12 68 00
Mobil: +47 913 50 155

Slekters gang

Døpte:

Hafslundsøy kirke:

Jakob Johnsrud
Lea Victoria Mæland Guttormsen

Varteig kirke:

Linnea Eriksen

Døde:

Björg Karin Tomta
Fritz Adler Nilsen
Eva Meland
Herdis Grete Gustavsen
John Martin Karlsen
Magnhild Synnøve Bøe Larsen

**Trenger du noen
å snakke med?**

22400040
Kirkens SOS NYTT NUMMER!

Formiddagstreff i Hafslundsøy kirke

Våren 2025

Datoer for formiddagstreffene
våren 2025:

21. januar
18. februar
18. mars
29. april (med forbehold)
20. mai

Vi håper å få på plass et variert
program gjennom våren. Mer
informasjon kommer!

Velkommen!

Varteig preste- og menighetskontor

Epost: varteig.menighet@kirken.no

www.sarpsborg.kirken.no

Postadresse:

Varteig menighet, Postboks 237, 1702 Sarpsborg

Besøksadresse:

Varteig menighet, Råkilveien 2, 1710 Sarpsborg

Telefon: 40 70 17 00

Sokneprest Thomas Raadin

Iversen:

Telefon mobil: 976 56 767

E-post: ti778@kirken.no

Daglig leder

Eirik Eng Hauge

E-post: eh444@kirken.no

Kirkeverge i Sarpsborg

Henrik Bjørnstad

E-post: hb934@kirken.no

Menighetspedagog

Julie Karene Karstensen

Telefon mobil: 916 33 352

E-post: jk834@kirken.no

Organist Helene Haarr

Telefon mobil: 934 55 712

E-post: hh855@kirken.no

Kirketjener Kawa

Telefon mobil: 465 24 189

E-post: kg439@kirken.no

Kirketjener Heine Kristiansen

Telefon mobil: 990 39 472

E-post: tassen66@hotmail.com

Menighetsrådsleder

Geir Gundersen Grøtberg

Telefon mobil: 415 74 949

E-post: geiraasgund@hotmail.com

Varteig Menighetsblad

Postadresse:

Apolloveien 39

1734 Hafslundsøy

E-post:

varteig@menighetsblad.net

HE
HEDER

**BEGRAVELSESBYRÅET
TORE E. NILSEN**

- et lokalt familiebyrå

Alltid tilgjengelig på 69 10 46 10

Statsminister Torps vei 15, Sarpsborg

www.toreenilsen.no

Bokmiljø

-en annerledes bokhandel

Sulfatveien 4, Torp

tlf 69 15 14 69

torp@bokmiljo.no

Velkommen til handel med mening!

HASLE MENIGHETSSENTER

passer utmerket til private selskaper:

- jubileer
- konfirmasjoner
- bursdagsfeiring
- minnesamvær

Senteret har et velutstyrt kjøkken med kjølerom og servise m.v.

Ring i god tid for bestilling:

Bjørn Kristiansen,

telefon 916 64 166,

eller epost: bjkr47@gmail.com.

Se hjemmesiden: www.hasle-menighetscenter.com

SARPSBORG

begravelsesbyrå

JØLSTAD

Velkommen til vårt nye lokale

Tuneveien 8, 1710 Sarpsborg // Vakttelefon: **69 130 130** (24t)
Et lokaleid begravelsesbyrå // jolstad.no

Benjamin Nordling

Birgit Groth

Hans Kristian Helgesen

Thordis Snøland

Heidi Løkke Sletner

Einar Nilsen

HØGHEIM Forsamlings- lokale Furuholmveien 12 til utleie

Trivelige lokaler
Kan deles i to mindre saler
+ lekerom / oppholdsrom

Fin beliggenhet
og uteområde
Stor parkeringsplass

Fullt utstyrt til 90 personer
Gode kjøkkenfasiliteter

Interessert? Ta kontakt:

Wenche og Per Brattset, Tlf 926 84 849 / 907 53 371

www.Skarphord.no

-Din leverandør på grunn- og betongarbeider-

Gravstener

skulpturer og andre produkter i sten

Lokalprodusert, gjerne hugget etter
deres ønske

Besøk vår innendørs utstilling eller
ring oss, så sender vi katalog.

Se våre hjemmesider: www.johansenmonument.no

JM JOHANSEN
MONUMENTHUGGERI AS

Skjobergv. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33

Din totalleverandør
av byggevarer

XL BYGG **KNATTERUDFJELLET**

Borgenhaugen - Fredrikstad øst -
Fredrikstad vest - Moss - Spydeberg
Tlf: 69 16 18 20

BR ARF-Autorisert
Regnskapsfører

Brattset Regnskap

Brenneveien 85, 1735 Varteig
Tlf 69 13 28 40 - 907 53 371
post@brattset.no

GUDSTJENESTER

Søndag er gudstjenestedag

Hafslundsøy kirke.

Søndag 24. november

Kristi kongedag
Job 28,20-28 og Kol 1,9-14
Matt 25,1-13

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:
Gudstjeneste ved prostiprest Maria Lersch og organist Helene Haarr. Offer til menighetens eget arbeid.

Søndag 1. desember

1. søndag i advent / Lysmesse
Jes 12,1-6 og Åp 3,19-22
Matt 21,10-17

Varteig kirke kl.18.00:
Gudstjeneste ved sokneprest Thomas Raadin Iversen og organist Helene Haarr. Forsangergruppa deltar. Offer til Kirkens bymisjon Sarpsborg.

Tirsdag 3. desember

Varteig kirke kl. 17.30:
Julegrantenning ved sokneprest Thomas Raadin Iversen, organist Helene Haarr og menighetspedagog Julie Karensen Karstensen. Flere deltakende – følg med på kunngjøringer og Facebook.

Søndag 8. desember

2. søndag i advent
Jes 2, 1-5 og Hebr 10, 35-39
Joh 16, 21-24

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:
Gudstjeneste ved prostiprest Maria Lersch og organist Wenche Tuman Johnsen. Offer til menighetens eget arbeid.

Søndag 15. desember

3. søndag i advent / Vi synger julen inn
Mal 4, 4-6 og 2. Pet 1, 19-21
Joh 5, 31-36

Varteig kirke kl. 16.00:
Vi synger julen inn ved sokneprest Thomas Raadin Iversen, organist Helene Haarr, Emil Eliassen Løvstad, Monique Eliassen, Kjerkeit-Kvartetten og forsangergruppa. Offer til menighetens eget arbeid.

Søndag 22. desember

4. søndag i advent
Sef 3, 14-17 og 2. Kor 1, 18-22
Matt 1, 18-25

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:
Gudstjeneste ved sokneprest Thomas Raadin Iversen og organist Helene Haarr. Offer til Kirkens SOS i Borg.

Tirsdag 24. desember

Julaften
Jes 9.1-2 og 1. Joh 1.1-4
Luk 2.1-20

Varteig kirke kl. 14.30:
Gudstjeneste for små og store ved prostiprest Maria Lersch, menighetspedagog Julie Karstensen og organist Frank Nordensten. Sang ved Emma Bøe. Offer til Kirkens Nødhjelp.

Varteig kirke kl. 16.00:
Gudstjeneste ved prostiprest Maria Lersch og organist Frank Nordensten.. Sang ved Ingrid Lovise Tangen. Offer til Kirkens Nødhjelp.

Hafslundsøy kirke kl. 15.00:
Gudstjeneste ved sokneprest Thomas Raadin Iversen og organist Helene Haarr. Sang ved Nathali Swensen. Offer til Kirkens Nødhjelp.

Varteig kirke.

Onsdag 25. desember

Juledag
Ordspr 8,1-2.22-31 og Hebr 1,1-6
Joh 1, 1-14

Varteig kirke kl. 12.00:
Gudstjeneste ved sokneprest Thomas Raadin Iversen og organist Helene Haarr. Marianne Aarum spiller fløyte. Offer til menighetens eget arbeid.

Med forbehold om endringer.

Søndag 29. desember

Romjuls søndag
Jes 66, 10-13 og Rom 11, 33-36
Luk 2, 25-35

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:
Gudstjeneste ved sokneprest Thomas Raadin Iversen og organist Wenche Tuman Johnsen. Offer til menighetens eget arbeid.

Søndag 5. januar

Kristi åpenbaringsdag
Jes 51, 4-8 og 2. Kor 4, 1-6
Joh 12, 42-47

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:
Juletreffest ved sokneprest Thomas Raadin Iversen, organist Helene Haarr og menighetspedagog Julie Karstensen.

Søndag 12. januar

2. søndag i åpenbaringstiden
Jes 53,6-9 og Kol 1,15-20
Joh 1, 29-34

Varteig kirke kl. 11.00:
Gudstjeneste.

Søndag 19. januar

3. søndag i åpenbaringstiden
2. Mos 3,13-15 og 1.Kor 8,5-6
Joh 1,15-18

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:
Gudstjeneste.

Søndag 26. januar

4. søndag i åpenbaringstiden
Ordspr 14,21-22.25.31 og Fil 1,20
Luk 13,10-17

Varteig kirke kl. 11.00:
Konfirmantenes prosjektgudstjeneste ved sokneprest Thomas Raadin Iversen, og organist Helene Haarr og menighetspedagog Julie Karstensen og alle konfirmantene.

Denne QR-koden leder deg til oppdatert gudstjenestekalender

<https://www.kirken.no/nb-NO/fellesrad/sarpsborg/kalender/?&category=10>

*Det skjer i
Varteig og på
Hafslundsøy*

Varteig Menighetsblad

For 50 år siden

Misjonæravskjed

Lørdag 17. august var det fest på Høgheim for Lillian og Odd Åge Ågedal som skal reise ut til Etopia. Det var en stor dag for misjonsvennene i Varteig, for Lillian er den første utsending fra vår bygd, hvilket har vært et ønske i alle år. Det ble også bekreftet av den store forsamlingen som fylte bedehuset den kvelden.

Odd Åge holdt festtalen og Lillian hilste med et Guds ord og bad om misjonsvennene ville slå en bønnering om dem. Ellers var det hilsener far de forskjellige foreninger i bygda. Det ble gitt kr. 2 125.00 i misjonsoffer.

O.B.

VMB desember 1974 - januar 1975

Breidablikks venner

*Velkommen til samling
på Breidablikk.*

Torsdag 21. november kl. 19.00:

Vi får besøk an Åse Bø Saltbones og Anne Brundtland. Temaet denne kvelden er dikterpresten Petter Dass og illustratøren Carl Erik Harr. Utlodning, bevertning og andakt.

Fredag 3. januar kl. 19.00:

Tradisjonell juletefest.

Det blir gang rundt juletreet, bevertning og andakt.

*Alle er hjertelig velkommen.
Velkommen!*

For 25 år siden

Tusenårskonsert

Litt lenger ut i januar år 2000 inviterer Varteig menighetsråd til «Tusenårskonsert».

Søndag 16. januar år 2000, kl. 18.00 blir det arrangert «Tusenårskonsert» i Varteig kirke.

Det er mange, mange i Varteig som spiller et instrument eller synger. Noen av disse vil vi få høre på denne konserten. En konsert «- av Vartinger - for Vartinger»!

Vi gleder oss til denne kvelden, til mye vakker musikk. Konserten vil bli omtalt i avisa, der får dere detaljene, Følg med - følg med!

Hjertelig velkommen til «Tusenårskonserten» i Varteig kirke!

VMB desember 1999/ januar 2000

Salmekveld våren 2025

7. januar i Hafslundsøy kirke

4. februar i Varteig kirke

1. april i Hafslundsøy kirke

6. mai i Varteig kirke

3. juni i Hafslundsøy kirke

Kl 19:00

Varteig Historielag

Velkommen til adventsmøte i Varteig Historielag 2. desember kl. 19.00 i peisestua, Bygdehallen.

Solveig Rød kåserer over tema: «Navnet skjemmer ingen, eller?» Hun tar for seg personnavn, navneskikker og stedsnavn fra distriktet.

Dette blir et adventsmøte med litt julestemning. Einar Sandvik kommer med trekkspillet sitt, og kjøkkenkomiteen byr på julekaker og kaffe.

Loddsalg og bevertning. Alle velkommen!

Hilsen styret.

Varteig Historielag

Stiftet 8. 2. 1982

Meldinger om arrangementer sendes Varteig Menighetsblad, Apolloveien 39, 1734 Hafslundsøy eller varteig@menighetsblad.net Frist for meldinger til neste utgave er 7. januar.